

MODERN RESEARCH IN SCIENCE AND EDUCATION

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Chicago, USA

12-14 October 2023

Chicago, USA

2023

СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ У ВІЛЬНИЙ ЧАС

Ріпак Мар’яна Олексіївна,
к.фіз.вих., доцент, доцент каф. ТіМФК,
Ріпак Ігор Миронович,
к.фіз.вих., доцент, доцент каф. футболу,
Зіньків Орест Миколайович,
магістрант VI курсу факультету педагогічної освіти,
Львівський державний університет
фізичної культури ім. І. Боберського
м. Львів, Україна

Анотація. У статті висвітлено ставлення студентів до занять фізичними вправами. Показано активність студентів у заняттях фізичними вправами (систематично виконують ранкову гігієнічну гімнастику 17,2% студентів, самостійно займаються фізичними вправами 13,7%, з метою підвищення працездатності 13,7% студентів використовують фізичні вправи). З’ясовано наявність та структуру вільного часу студентів. Встановлено, що заняття фізичними вправами у структурі вільного часу займає лише сьоме рейтингове місце.

Ключові слова: заняття фізичними вправами, ставлення, студенти, вільний час.

Актуальність. Як вказують науковці, вільний час студентів характеризується одноманітністю, монотонністю, відходом від активних форм участі в житті, а також розважальною спрямованістю. «Одомашнення» дозвілля студентів як тенденція споживання вільного часу має негативні наслідки, що проявляються в уповільненні розвитку прогресивних форм молодіжного дозвілля, тобто скорочується частка часу найбільш активних, творчих видів діяльності і помітно зростає обсяг переважно пасивно-споживацьких видів

дозвілєвої діяльності молоді [5].

Самостійні заняття фізичними вправами, ранкова гігієнічна гімнастика на відкритому повітрі, туристичні походи і екскурсії, біг, спортивні ігри, лижні прогулянки, катання на велосипеді, заняття на тренажерах тощо, ще не отримали достатнього практичного впровадження в побут студентства [2, с. 29; 4, с. 135].

За даними науковців, нестача рухової активності студентської молоді складає близько 70%. Зниження рівня рухової активності студентів обумовлене не тільки збільшенням витрат часу на навчальну діяльність, але і способом життя, який став звичним для більшості молоді (захоплення комп'ютерними іграми, соціальними мережами, нераціональне харчування, нестача сну, недостатнє перебування на відкритому повітрі, наявність шкідливих звичок) [1, с. 110].

Фахівці також наголошують, що серед студентів переважає інертний тип проведення дозвілля, спостерігається низька кількість студентів залучених до оздоровчо-рекреаційної рухової активності, відсутня раціоналізація у розподілі бюджету вільного часу у студентів, і навичок використовувати його з користю для здоров'я, відсутня потреба у зміцненні здоров'я, орієнтації на здоровий спосіб життя. Існують зовнішні та внутрішні чинники, які лімітують участь студентів в програмах оздоровчо-рекреаційної рухової активності у вільний час. Серед зовнішніх чинників є такі, як недостатність часу та відсутність підтримки з боку близьких та друзів.

Обмеженість часу на рухову активність під час дозвілля пов'язана з великим обсягом навчального навантаження та необхідністю додатково працювати в позанавчальний час.

До внутрішніх чинників належать лінь, відсутність віри в себе, нерозуміння доцільності занять руховою активністю, недостатній рівень теоретичних знань з питань раціонального проведення дозвілля тощо [3, с. 103].

Враховуючи вище наведене, вивчення ставлення студентів до занять фізичними вправами у вільний час є актуальним і важливим завданням.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження виконано відповідно до теми НДР кафедри теорії і методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського «Теоретико-методичні основи формування освітніх компетентностей, рухової активності, фізичної підготовленості різних груп населення в умовах нових соціальних викликів» (протокол № 4 від 09.02.2021).

Мета роботи: визначити ставлення студентів до занять фізичними вправами у вільний час.

Матеріали і методи: аналіз літературних джерел з проблеми, що досліджується; соціологічні методи; математично-статистична обробка даних.

У дослідженні, яке було проведено у жовтні 2022 - березні 2023 року, брали участь 163 студенти закладів вищої освіти м. Львова.

Результати та обговорення. При аналізі отриманих результатів всі респонденти були поділені на три групи: ті, що позитивно ставляться до занять фізичними вправами (займаються в даний час фізичними вправами); ті, в яких позитивне ставлення до занять фізичними вправами є декларативним (вважають заняття фізичною культурою необхідними, але не займаються у зв'язку з відсутністю часу чи умов); ті, що негативно ставляться до фізичної культури (не бачать необхідності у заняттях фізичними вправами).

Установлено, що позитивно ставляться до занять фізичними вправами 34,5%, розуміють позитивний вплив занять фізичними вправами на організм, проте не займаються, посилаючись на відсутність вільного часу чи умов для занять 55,2% опитаних, не бачать необхідності у заняттях фізичними вправами 10,3% студентів.

Результати анкетування свідчать, що активність студентів у заняттях фізичними вправами є невисокою. Так, систематично виконують ранкову гігієнічну гімнастику лише 17,2% студентів, інколи - 31,1%, ніколи - 51,7%.

Самостійно тривалий час займаються фізичними вправами лише 13,7% студентів (табл. 1).

Таблиця 1

Активність студентів у заняттях фізичними вправами

Варіанти відповідей	Кількість студентів, %
Самостійно, тривалий час	13,7
Самостійно, час від часу	38,1
Тільки в обсязі навчальної програми	41,4
Не займаюся	6,8

Більшість студентів (41,4%) займаються фізичними вправами тільки в обсязі навчальної програми (4 години на тиждень), а це не забезпечує високого рівня рухової активності студентів.

У той же час, 31,2% студентів зазначили, що їм подобаються заняття з фізичного виховання у закладі вищої освіти, 20,6% – не подобаються, а 48,2% студентів відповіли, що частково подобаються.

Втомлюються у процесі навчання третина студентів (34,5%). У той же час, з метою підвищення працездатності лише 13,7% студентів використовують фізичні вправи.

Поряд з тим, необхідно зазначити, що більшість опитаних студентів погоджуються з думкою, що для відновлення сил та зміцнення здоров'я необхідно займатися фізичними вправами (75,9%); не погоджуються з цією думкою 10,3% респондентів і вагаються у виборі відповіді 13,8% опитаних.

У результаті проведеного анкетування встановлено наявність вільного часу у студентів закладів вищої освіти, а також види діяльності, яким студенти надають перевагу у вільний час. Так, було встановлено, що 52,8 % студентів мають вільний час кожного дня, інколи – 33,7% опитаних, практично ніколи - 13,5%.

Рухова активність у вільний час студентів є невисокою. Перші рейтингові місця у структурі вільного часу студентів закладів вищої освіти займають такі: проведення вільного часу в інтернеті (82,2%), відпочинок з друзями (59,5%) (табл. 2).

Таблиця 2

Види занять, яким надають перевагу студенти у вільний час

Варіанти відповідей	Кількість студентів	
	%	Ранг
Займаюся фізичними вправами	13,7	7
Читаю літературу	11,0	10
Переглядаю телевізійні програми	12,9	8
Займаюся домашнім господарством	12,7	9
Ходжу в гості	7,4	11
Проводжу час з друзями	59,5	2
Займаюся особистими справами	34,4	3
Пасивно відпочиваю	14,1	6
Граю в комп'ютерні ігри	20,9	4
Проводжу час в інтернеті	82,2	1
Відвідую музеї, кінотеатри	6,1	12
Інші	15,3	5

Дуже мала кількість студентів у вільний час відвідує музеї, кінотеатри (6,1%). Це можна пояснити тим, що студенти навчалися дистанційно у зв'язку з введенням організаційних заходів для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19, а також через воєнні дії на території нашої країни, і відповідно, поверненням студентів у населені пункти, де вони проживають постійно.

Варто наголосити, що студенти недостатньо активні у самостійних заняттях фізичними вправами у вільний час (цей варіант відповіді посідає 7 рейтингове місце), невелика кількість студентів читають літературу у вільний час (лише 11,0% опитаних).

Здебільшого у вільний час студенти надають перевагу пасивному відпочинку, або відпочинку, який недостатньо підвищує їхню рухову активність.

Висновки. У студентів позитивне ставлення до занять фізичними вправами (34,5%), проте часто воно є декларативним (студенти розуміють позитивний вплив занять фізичними вправами на організм, проте не займаються, посилаючись на відсутність вільного часу чи умов для занять - 55,2%).

Активність студентів у заняттях фізичними вправами є невисокою. Систематично виконують ранкову гігієнічну гімнастику 17,2% студентів, самостійно займаються фізичними вправами 13,7%. Втомлюються у процесі навчання третина студентів (34,5%). З метою підвищення працездатності 13,7% студентів використовують фізичні вправи. Вільний час кожного дня мають 52,8% студентів, проте спеціально організована рухова активність, тобто заняття фізичними вправами у структурі вільного часу займає лише сьоме рейтингове місце.

ЛІТЕРАТУРА

1. Круцевич Т. Сучасні тенденції щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах / Т. Круцевич, Н. Пангелова // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2016. – № 3. – С. 109–114. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2016_3_23

2. Луценко І. М. Рухова активність студентської молоді в умовах сьогодення / І. М. Луценко, Н. Г. Долбишева // Фізичне виховання та спорт. – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2022. – № 1. – С. 28–34.

3. Садовський О. Дослідження бюджету вільного часу та рекреаційної активності студентів // Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : наук. часопис національного пед. у-ту ім. М. П. Драгоманова. – К., 2016. – Серія 15, Випуск 6(76)16. – С. 103–106.

4. Храмцова В. Рухова активність студентів / В. Храмцова, М. Латишев // Фізична культура і спорт: досвід та перспективи: мат. 3-ої Міжнар. наук.-практ. конф. (8–9 квітня 2021 р., м. Чернівці). Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича. – 2021. – С. 135–136.

5. Щерба Г.І. Сучасні особливості організації дозвілля і відпочинку молоді в Україні: соціологічний аспект / Г.І. Щерба, Р.В. Яремкевич. – Режим доступу - <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/17768/4/sherba.pdf>